

Valtuustoryhmien ryhmäpuheenvuorot, Tilinpäätös 2021 – Fullmäktigegruppernas gruppanföranden, Bokslutet 2021, 13.6.2022

Svenska folkpartiets fullmäktigegrupps gruppanförande – Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmän ryhmäpuheenvuoro, Charlotta Engblom

Bästa ordförande, fullmäktigekollegor, tjänsteinnehavare och åhörare,

Svenska folkpartiets fullmäktigegrupp i Sibbo har tagit del av bokslutet för 2021 och revisionsnämndens utvärderingsberättelse. Utgående från dessa lyfter vi fram att under 2021 har Sibbo i mångt lyckats. Vår ekonomi är god och på den grunden kan vi fortsätta att trygga närheten till skola, småbarnspedagogik, dagvård och främja vårt välmående, speciellt bland barn och unga. Därtill kan vi trygga allt från kultur och idrott till trivsamma boendemiljöer. Vi i SFP vill hålla fram att det jobben, gemenskapen och utvecklingsmöjligheterna som är nyckeln till en god ekonomi. SFP är det parti som värnar om företagsamhet och individens möjligheter i vårt samhälle. Vi måste ta vara på våra styrkor, den vi hittar i landsbygdsmiljön, småskaligheten och naturen. Vi bör fortsätta att på en moderat och hållbar nivå fortsätta utveckla och locka till oss nya etableringar, men samtidigt värna om att de företag och vi redan har måste få vidareutvecklas och må bra. Alla som bo här i dag skall ha möjligheter att lyckas och känna sig lyckliga.

Det bokslut vi tar del av idag kan på inget sätt säga vara representativt för vad man skulle kalla för ett normalt år. Det gör att den normalt utmärkta backspegel vi kunde använda för reflektion inte ger bilder som hjälper oss att planera för färden framåt. Det är inte första gången jag som politiker står här och talar om förändringarnas vindar och vikten av försiktighet vid paradigmskifte men av många orsaker tycker jag att det här nog nu får vara den sista.

Haluan aivan ensimmäiseksi RKP valtuustoryhmän puolesta kiittää tarkistuslautakuntaa heidän työstään sekä erinomaisesti selvästä ja perusteellisesta laaditusta arviointikertomuksesta. Voimme luottaa siihen, että teidän kauttanne olemme saaneet hyvän ja seikkaperusteisen raportin ja jäämme odottamaan kunnanhallituksen vastausta siihen.

Hyvät valtuustokollegat, asumme mahdollisuuksien kunnassa. Meille kuntalaisille on antanut luottamuksensa hoitaa heidän asioitaan ja meidän tehtävämme on katsoa, että olemme sen luottamuksen arvoisia. Sen takia olisi syytä entistä tarkemmin seuraavaa talousarviota laatiessa, pohtia miten voimme mitata meidän strategia tavoitteitamme. Mittareita on syytä kehittää yhä selkeämmäksi ja varsinkin niin, että vaikuttavuutta kuntalaisten arkeen on mukana. Mittareiden asettamisessa on tärkeä mitata niin operatiivista tosiallista toimintaa kuin saavutettua tulosta.

Det som inte framgår ur någon mätare och eller någon text men som vi politiker märker av alltmer är beställning av arbete av externa konsulter. All expertis kan inte finnas inom en och samma organisation, spetskompetens har man behov av att söka externt. Men i frågor där det gäller att för Sibbos del bygga upp för framtiden behöver vi egna visioner, vi behöver egen beredning och vi behöver eget ansvar. Köp av tjänster med motiveringen att resurserna inte räcker till, det är att bedra den egna organisationen på att utvecklas. Köp av

tjänster som bot för att kunnande inte räcker till, det är att bedra den egna organisationen på möjligheten att lära. Köp av tjänster för expertuppdrag där egna visioner, egen beredning och eget ansvar har betydelse, det är att undfly ledarskap. Vi kan bättre än så, vi kan mer än så. Det är dags att igen söka våra egna visioner och lösningar så att alla är med från början; politiker, tjänsteinnehavare och vår egen förvaltning. Jag personligen hoppas varmt att revisionsnämnden tar dessa utgiftsposter som inköpt planeringsexpertis och arbetskraft utgör, till noggrann uppföljning.

Arviointikertomuksen ensimmäisistä sivuista on luettavissa kahdeksan kohdan lista riskeistä, joka on toistamisen arvoinen:

- Ulkoiset tekijät on kuormittanut henkilöstöä
- Nuorten mielenterveysongelmat ovat lisääntyneet
- Monipuolisen rakentamisen tasapaino ei ole toteutunut
- Omien prosessien kehittämiseen ei ole ollut tarpeeksi resursseja
- Henkilöstön saatavuus ja osaamistaso on merkittävä riski
- Tuleva hyvinvointialueuudistus, sen valmistelu ja ennakointi
- Hyvää hallintotapaa, demokratiaa ja päätöksen teon läpinäkyvyyttä ja yhdenvertaisuutta tulee edelle kehittää
- Odotuksiin nähden kunnan taloudellinen tulos positiivinen yllätys

Tästä RKP:n valtuustoryhmä haluaa tehdä seuraava havainto. Hyvinvointialueuudistusta voimme myös nähdä mahdollisuutena. Mahdollisuus katsoa miten voimme sujuvoittaa omien prosessien kehittämistä, kasvattaa osaamistasoa, rakentaa huomisen Sipoon hallintoa. Siinä jos jossain olisi syytä nostaa esiin miten edustuksellinen demokratia ja päätöksen teon läpinäkyvyyttä voi vahvistaa. Tässä työssä me voimme arvoisat valtuustokollegat toimia kuntalaisten äänitorvena, tuoda mukaan päätöksenteon pöytään ääreen näkemyksiä ja luoda ilmapiirin, jossa organisaation paineensietokyky kasvatetaan kohti huomisen Sipoota.

I de avslutande andetagen tackar jag på SFP fullmäktigegruppens vägnar alla som arbetat för våra gemensamma ärenden under 2021. Må sommaren 2022 bli en källa för ny kraft. Försök hitta den från nya smultronställan i vår vackra bygd. Understöd våra lokala turistföretagare och primärproducenter. Samla kraft för nya tag inför morgondagens Sibbo.

Kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäpuheenvuoro – Samlingspartiets fullmäktigegrupps gruppanförande, Tommi Hänninen

Arvon puheenjohtaja, valtuutetut, viranhaltijat sekä kuntalaiset,

Kuten tarkastuslautakunnan arviointiraportin yhteenvedossa todetaan, oli vuoden 2021 positiivinen taloudellinen tulos iloinen yllätys. Sipoon kokoomus uskoo hyvin hoidetun taloudenpidon olevan selkäranka kaikelle muulle kunnan toiminnalle. Ilman vahvaa taloutta ei ole kuin ongelmia ja kääntäen, vahvan talouden edesauttamana on taas paljon mahdollisuuksia.

Kunnan talouden tilaa ja kehitystä arvioiva konsulttiyhtiö Inspira antoi 6.6. toisen raporttinsa kunnanhallitukselle. Raportti nojaa kolmeen pääkohtaan, joissa onnistuminen määrittelee Sipoon tulevien vuosien hyvinvoinnin luonteen. Kaksi näistä on tässä ja nyt asioita ja kolmas lähivuosina ratkaistava asia.

Ensinnäkin Inspiran analyysit osoittavat faktapohjaisesti, että meidän on jatkettava valtuustostrategian mukaisella n. 2,5 %:n vuotuisella väestönkasvulinjalla. Ilman kasvun toteutumista on tulevana vuosina luvassa isoja taloudellisia ongelmia. Mm. Nikkilän kartanon alueen kaava on iso osa strategian kasvutavoitteen toteutumista. Sille ei ole todellisuudessa järkevää korvaavaa vaihtoehtoa, vaikka osa puolueista sellaista toivetta elättelee.

Toiseksi meidän tulee muutaman seuraavana vuonna kyetä tehostamaan kunnan toimintakuluja 1–2 %:lla per vuosi. Kuulostaa pieneltä asialta mutta vuosittaisena toistuvana tavoitteena se on vaativa. Jos tässä ei onnistuta, luvassa on isoja taloudellisia ongelmia tulevana vuosina.

Kolmas asia, johon meidän päättäjien pitää valmistautua on kunnan sote-rakennusten tulevaisuus. Kun ne saadaan myymällä irrotettua kunnan taseesta lähivuosien aikana, niin taloudellinen tilanteemme kohenee merkittävästi ja velkojen suhde tuloihin paranee olennaisesti. Nämä kolme asiaa; kasvu, kulujen hallinta sekä sote-rakennusten myynti ovat kuin kolmijalkainen jakkara. Jotta sillä voi istua tukevasti, täytyy kaikkien kolmen jalan olla kunnossa.

Tarkastuslautakunta totesi raportissaan, että kasvavan kunnan lainat on otettu investointeihin. Tämän takia strategian mukaisella kasvu-uralla on pysyttävä. Toistan, tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan strategian mukaisella kasvu-uralla on pysyttävä.

Kokoomus korostaa väestönkasvussa omakotitalopainotusta sekä riittävien perheasumisen mahdollistavien huoneistokokojen huomioimista samoin kuin parkkipaikkojen riittävyttä. Suunnittelutarveratkaisujen ja poikkeamispäätösten osalta päättäneellä tilikaudella jäätiin selvästi tavoitteista. Syitä on monia kuten arviointiraportissakin todetaan. Pahinta tässä on ollut Sipoolle syntynyt mainehaitta. Taas on alkanut kuulua ääniä Sipoosta paikkana, jonne olisi kiva muuttaa mutta kun sinne ei saa rakentaa. Tulijoita olisi mutta tarjoammeko heille mahdollisuuden toteuttaa unelmansa omakotitaloasumisesta pääkaupunkiseudun kupeessa? Tämä kehitys vai sanoisinko peräti; vanha huono Sipoon tapa, on saatava katkaistua alkuunsa. Myönteisellä suhtautumisella rakentamiseen saamme kuntaan veronmaksajia ja palveluiden käyttäjiä sekä vältämme tulevaisuudessakin veronkorotukset. Rakennus- ja ympäristövaliokunnan sekä sen vastualueen viranhaltijoiden yhteistyö on saatava kehittymään positiiviseen suuntaan. Viranhaltijoiden tulee kuunnella kuntalaisten lähes yksimielistä poliittista tahtotilaa paremmin jatkossa. Tätä myös arviointiraportissa

painotetaan.

Haluamme nostaa esiin kokoomuksen Heikki Vestmannin aloitteen vuodelta 2014, jonka tekninen osasto nyt on toteuttanut eli osallistuvan budjetoinnin. Siinä kuntalaisia otettiin mukaan heidän asuinalueitaan koskevissa kehityksasioissa. Erinomaisen kannatettava menettely jatkossakin. Pilotin aluejako valitettavasti epäonnistui siinä, miten kylät oli jaoteltu. Todelliset kyläraajat huomioimalla uskomme osallistavan budjetoinnin lisäävän yhteisöllisyyttä ja vuoropuhelua.

Yhtä tärkeä asia kuin kunnossa oleva talous on läsnä oleva, kuunteleva ja osallistava mutta samalla määrätietoinen ja tavoitteellinen johtaminen. Hyvä taloudenhoito sekä hyvä johtajuus ovat avainasioita Sipoon menestykselle. Jatkuvasti kehittyvä yhteistyö viranhaltijoiden, poliittisten päättäjien, kunnan työntekijöiden sekä kuntalaisten kesken on työkalu, millä Sipoota kehitetään yhä paremmaksi paikaksi asua ja elää. Tähän panostamalla varmistamme nuorillemme hyvän laadukkaan ja hyvinvointia tukevan kasvupolun koulutuksen, harrastuksien sekä kulttuurin osalta. Samoin varmistamme ikääntyvän väestön arvokkaan, turvallisen ja inhimillisen vanhuuden sekä työikäisen väestön veto- ja pitovoiman Sipoossa, Suomen parhaassa kunnassa.

Kiitos.

Perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäpuheenvuoro – Sannfinländarnas fullmäktigegrupp gruppanförande, Jari Malm

Ensinnäkin kiitos hyvin toteutetusta tilinpäätösasiakirjasta sekä erityisesti Tarkastuslautakunnalle kiitos hyvästä työstä. Uutena valtuutettuna voin todeta, että nyt pääsi tarkemmin kiinni missä todellisuudessa menemme. Koronasta huolimatta olemme siis päätyneet ennakoitua parempaan tulokseen. Jossain määrin jopa Koronan ansiosta. Myös verokertymä on säilynyt hyvällä tasolla. Maamyyntiä on toteutettu ja uusia yrityksiä, sekä palveluja on syntynyt. Uusien asuintonttien määrää tulisi kuitenkin voida kasvattaa. Suunnittelutarveratkaisu- ja poikkeamispäätöshakemusten osalta lupien käsittelyn venyminen kohtuuttomiksi aiheuttaa myös Tarkastuslautakunnan mielestä mainehaittaa ja pitää todeta haitan ulottuvan myös yleisemmin Sipoon kunnan toiminnan arviointiin.

Ehkä yleisin kysymys kuntalaisten yhteydenotoissa on kuitenkin se miksi olemme edelleen näin velkaantunut kunta ja miksi velka kasvaa edelleen merkittävästi vuosittain. Toki kasvava väkimäärä tarvitsee palveluja ja näihin investointeja. Tämä selitys kuitenkin ontuu siinä kohti kun katsotaan velkaantumistasetta per asukas, joka on kuitenkin kaksinkertaistunut vuodesta 2017. Erityisesti Sote-uudistuksen tuomat haasteet ja epävarmuustekijät kaipaavat tiukkaa sopeuttamisohjelmaa ja arvio leikkaamistarpeesta nousee miljoonaan euroon useampana vuonna, jotta olisimme tasapainossa Sote-uudistuksen jälkeen. Epävarmuustekijöinä todettakoon kiinteistöverojen määräosuus kunnalle sekä valtionosuuksien taso.

Varmaa on kuitenkin, että sopeuttamistarvetta on ja etupainotteiset toimet ovat aina keveämpiä toteuttaa kuin raskaat pakkoleikkaukset. Myös korkojen nousu saattaa piillä nurkan takana. Perussuomalaiset näkee etupainotteiseksi toimeksi ei-kiireellisten rakennushankkeiden jäädyttämisen muutamaksi vuodeksi eteenpäin. Tällöin vältettäisiin myös ylisuuret rakennuskustannukset joita uudet rakennuskilpailutukset nykyoloissa tuottavat.

Viime vuoden tilastojen mukaan pääkaupunkiseutu on kokenut historiallisesti muuttotappiota. Sipoo jatkaa sen sijaan hyvässä muuttovoitto nosteessa ja alueellamme lisääntyvien työpaikkojen myötä olisi tärkeätä luoda myös viihtyisiä asuin ympäristöjä työn perässä tulijoille. Kuten kunnanjohtaja toteaa viimeisimmässä lehtihaastattelussa...

(sitaatti auki) ”Sijaintimme huomioiden hyödyimme maaseutumaisen kunnan imagosta houkutellessa uskottavammin uusia asukkaita väljään, luonnonläheiseen ja turvalliseen asuin ympäristöön” (sitaatti kiinni)

Maaseutumaisuutta maltillisella kerrostalorakentamisella ja luonto lähellä. Sillä tehdään Sipoo Suomen halutuin.

Vihreän valtuustoryhmän ryhmäpuheenvuoro – Gröna fullmäktigegruppens gruppanförande, Marketta Mattila

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut ja viranhaltijat,

olemme jo muutaman vuoden eläneet aikaa, jossa epävarmuus on uusi normaali.

Vuoden 2021 toimintakertomuksessa näkyy monin tavoin nykyinen poikkeusaika, mutta se ei valitettavasti tuo sen suurempaa suurta viisautta tulevaisuuden ennustamiseen.

Haasteelliset koronavuodet sekä valmistautuminen historialliseen sote-uudistukseen eli Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen käynnistämiseen leimasivat koko viime vuotta.

Vielä vuonna 2021 Sipoon talos oli tasapainossa ja tilinpäätöskin oli ennakoitua parempi. Tähän vaikuttivat niin hyvä verotulokertymä kuin valtiolta saadut koronakorvaukset.

Murrosaika jatkuu, ja todennäköisesti pitkään. Synkkenevänä varjona kaiken yllä on nyt etenkin Ukrainan tilanne. Venäjän hyökkäyssota ravistelee maailmaa ja moninaiset vaikutukset globaaliin talouteen heijastuvat Sipooseen asti.

Tämän kaiken keskellä Sipoon on kyettävä toimimaan pitkäjänteisesti ja viisaasti. Ja myös paradoksaalisesti. On pystyttävä sopeuttamaan taloutta, mutta yhtä lailla pitää tehdä velkarahalla niitä välttämättömiä investointeja, joita kasvavassa kunnassa kaiken epävarmuuden keskellä edelleen tarvitaan.

Viime vuoden toimintakertomusta voi lukea monella tavalla. Myös yksityiskohtien kautta. Sieltä voi poimia pieniä signaaleja, joilla on kuitenkin valtava merkitys ihmisten henkilökohtaiseen elämään. Onko vielä uskoa tulevaisuuteen? Ja jos on, niin millaiseen?

Luvut kertovat, että pitkäaikaistyöttömiä on Sipoossa yhtä enemmän. Yli vuoden työttöminä olleita sipoolaisia oli viime vuonna yhteensä 408 eli lähes kaksi kertaa enemmän kuin vuonna 2019.

Huutomerkkin paikka on myös siinä kohtaa, missä todetaan, että lastensuojeluilmoitusten määrä on kasvanut 28 prosenttiyksikköä vuoden 2020 jälkeen. Tilanteen vakavuudesta kertoo, että suurin ilmoittajataho on ollut hätäkeskus ja poliisi.

Nuorten pahoinvointi, entistä useammat moniammatillisen avun tarpeessa olevat asiakkaat ja hoitovelka näkyvät Sipoon sosiaali- ja terveydenhuollon arjessa. Kaiken tämän keskellä on jatkettu Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelua ja samaan aikaan vielä ratkottu pahenevaa pulaa ammattitaitoisesta henkilökunnasta.

Sote-uudistuksen vaativa nivelvaihe jatkuu vuoden 2023 alkuun asti ja sen onnistuminen edellyttää saumatonta yhteistyötä kunnan ja hyvinvointialueen välillä myös tulevina vuosina.

Vielä pari asiaa liittyen tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen.

Siellä on pieni huomio koskien hyvää hallintotapaa ja Nevas Gårdin maankäyttösopimusta, jotka edellinen tarkastusvaliokunta nosti valokeilaan. Myös nykyinen tarkastuslautakunta tuo esiin, ettei

vahingonkorvausvaatimuksen käsittelystä ole merkintää kunnanhallituksen pöytäkirjoissa vuonna 2020 eikä vuonna 2021.

Nevas Gårdin massiiviset maanrakennustoimet ovat huolestuttaneet sipoolaisia ja lomakylän pettäneet läjityspenkat ylittivät viime vuonna jopa valtakunnallisen uutiskynnyksen. Päättäjät saivat Nevaksen maankäyttö sopimukseen liittyviä ja salaiseksi määrättyjä asiakirjoja nähtäväkseen Helsingin hallinto-oikeuden päätöksellä tämän vuoden alussa.

Tilanne on sekä ympäristön ja naapuriasukkaiden kannalta edelleen huolestuttava. Tarkastuslautakunta kehottaa kunnanjohtajaa edistämään asian käsittelyä toimielimissä sekä informoimaan valtuustoa korvausvaadeprosessin etenemisestä vuoden 2022 aikana.

Tarkastuslautakunta on nostanut esiin myös ongelmia liittyen rakennus- ja ympäristövaliokunnan kokouskäytäntöön. Se kehottaa kunnan virkamiehiä ja valiokuntaa parempaan yhteistyöhön.

Hyvää yhteistyötä toki tarvitaan, jotta Sipoon hyvä draivi säilyy. Yhteisen strategian mukaisen kasvun täytyy kuitenkin tapahtua lainsäädännön raameissa.

Sipoon vihreä valtuustoryhmä toivoo, että Sipoo ei jatkossa joudu vastaanottamaan ELY:ltä ”edistämisterveisiä” eli moitteita niistä päätöksistä, jotka ELY katsoo laittomiksi.

Emme sen koommin haluaisi nähdä Sipoota osapuolena niissä valituksissa, joita joudutaan ratkomaan hallinto-oikeudessa.

Voisimme jatkaa tarkastuslautakunnan evästystä toteamalla, että tarvitaan varmaankin lisää luottamushenkilöiden koulutusta. Maankäyttö- ja rakennuslain tulkinnat vaativat ennen kaikkea substanssiosaamista.

Lopuksi kiitokset kaikille kunnan työntekijöille, joita koronavirusepidemia on kuormittanut monin tavoin. Työtehtäviä on joututtu muokkaamaan, on vaadittu monenlaista venymistä, jaksamista ja epävarmuuden sietämistä.

Työntekijät ovat kunnan tärkein voimavara. Siksi jokikisen hyvinvoinnista huolehtiminen on myös Sipoon asia.

Toivon kaikille rentoa ja onnellista kesää. Toivottavasti mahdollisimman moni Sipoon työntekijä ja päättäjä voi nauttia kesästä myös omassa Sipoonkorvessamme. Hop on hop off -bussi vie ja fillarillakin pääsee.

Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ryhmäpuheenvuoro – Socialdemokratiska fullmäktigegruppens gruppanförande, Hanna Kuntsi

Puheenjohtaja, hyvät valtuutetut

Kiitokset mittavasta materiaalista ja kiitokset erityisesti tarkastuslautakunnalle perusteellisesta työstä. Entisenä tarkastuslautakunnan jäsenenä tiedä, että kertomuksen kasaaminen ja arvioitavista kohdista kattavien tietojen kerääminen on varsin suuritöistä, mutta merkitys valtuuston työskentelylle erittäin suuri, joten tosiaan – kiitokset urakastanne ja arvokkaista huomioista!

Sd-ryhmän puolesta haluan erityisemmin nostaa esiin kolme teemaa, joihin nähdäksemme on syytä kiinnittää aivan erityistä huomiota tulevassa päätöksenteossamme.

1) Talouden tasapaino.

Kunnan käyttötalous on hyvällä mallilla ja tulos oli raportoidun mukaan jopa positiivinen yllätys. Investointisuunnitelmamme on raskas, muttei mitenkään hälyttävä tässä vaiheessa. Ja jotta tilanne pysyisi yhtä hyvänä jatkossakin, niin meidän on pidettävä tiukasti kiinni strategian mukaisesta kasvu-urasta. Lainanotto investointeihin on kasvavassa kunnassa välttämättömyys, mutta vastapainoksi väestökasvun, budjetoitujen tulojen ja tulevia menoja hillitsevien toimien on toteuduttava suunnitellusti. Emme saa ajautua säästöohjelmatakoisiin

Tässä kohtaa on hyvä jakaa kehuja myös maankäytölle siitä, että nyt maanmyynti ja -hankinta selkeästi toimii ja tontinvuokratulotkin ovat kasvaneet. Tämä on tärkeässä roolissa kasvutavoitteiden saavuttamisessa.

2) Henkilöstön saatavuus.

Takana on toki muutama hyvin poikkeuksellinen vuosi, jotka ovat varmasti vaikuttaneet henkilöstön hyvinvointiin ja saatavuuteen, mutta trendi on valtakunnallisestikin ollut sama jo ennen pandemiaa. Erityisesti sosiaali- ja terveyssektorin sekä varhaiskasvatuksen työntekijäpula on yksi vaikeimmista vastattavista haasteistamme. Erityisesti päiväkodeista ja kouluista tulee jatkuvasti viestiä niin sijaisten saamisen vaikeudesta kuin hakijoiden vähydestä.

Rekrytointien onnistumisen lisäksi on huolehdittava erittäin hyvin nykyisen henkilöstön hyvinvoinnista. Henkilöstöraportin mukaan olemme tähän mennessä onnistuneet hyvin tukemaan työhönpaluuta pidempien sairauspoissaolojen jälkeen ja keskimääräinen eläköitymisikä on kohtuullisen hyvä, mutta liikunta- tukielin- sekä mielenterveys sairauksista johtuvien poissaolojen määrän kasvu antaa huonon signaalin – ne ovat usein ylikuormituksen aiheuttamia sairauksia. Samaa viestittää suositteluhaluuden lasku.

Pidämme siis tärkeänä, että työssäjaksamisen tukipalvelut pysyvät erinomaisella tasolla ja resurssoinnista pidetään huolta vaikka sitten lisäämällä avustavaa henkilöstöä.

3) Nuorten hyvinvointi.

Tämä kolmas nosto liittyy oikeastaan hyvin tiiviisti kahteen edelliseen. Kouluterveyskysely toi esiin nuorten lisääntyneen pahoinvoinnin, jonka taustalla on toki lukuisia tekijöitä, joista kaikkia emme edes tiedä. Sen

kuitenkin tiedämme, mitä seuraa pieleen menneestä lapsuudesta ja nuoruudesta. Lyhyesti sanottuna inhimillistä hätää ja aika järjetön lasku. On hyvä, että tarkastuslautakunta on nostanut nuorten mielenterveysongelmien lisääntymisen erityisissä huomioissaan.

Ennaltaehkäisevät, laadukkaat ja monipuoliset lasten ja nuorten palvelut ovat yksi vahvimpia vetovoimatekijöitämme ja toteutuakseen ne vaativat riittävästi aikuisten läsnäoloa, oli kyse sitten koulusta tai vapaa-ajasta.

Erityiseen asemaan tämä kokonaisuus nousee juuri nyt, kun hyvinvointialueen ja kunnan yhteistoimintaa viimeistellään. Meidän on onnistuttava ennaltaehkäisevissä palveluissa samalla kun korjaamme jo tulleita säröjä.

Ja samalla meidän on onnistuttava kasvustrategiassamme. Sillä jos joudumme säästötalkoisiin, niin huomisen kunnassa leikkauskohteita on aika vähän - sivistyspalvelut sen lyhyen listan kärjessä.

Käyttötaloudesta huolehtiminen on siis mitä parhain tulevaisuusinvestointi.

Liike Nyt -valtuustoryhmän ryhmäpuheenvuoro – Liike Nyt-fullmäktigegruppens gruppanförande, Roy Harkimo

Näin ensimmäisenä vuotena kun Liike Nyt on ollut mukana kunnan poliittisessa päätöksenteossa, olemme todenneet, että muutosten aikaansaaminen ja kuntalaisten kuunteleminen ja toiveiden täyttäminen on ollut aika haastavaa, mutta pitkällä tähtäimellä uskomme kuitenkin sen olevan mahdollista.

Yhtenä isoimmista huolenaiheista pidämme velkataakan jyrkkää kasvua näinkin suurten muutosten edessä kuten sote-uudistus jonka vaikutukset verokertymän osalta tulee olemaan mittava. Tämäkin seikka pakottanee meitä entisestään lisäämään velkataakkaa tai vaihtoehtoisesti karsimaan kuntalaisten palveluja. Myös inflaatio, korkojen nousut ja vallitseva maailmantilanne vaikuttaa negatiivisesti kuntalaisiin ja kunnan talouteen. Nämä seikat tulee huomioida entistä huolellisemmin tulevaisuudessa ja varautua niihin päätöksenteossa.

Positiivisena asiana pidämme verokertymän merkittävää nousua ilman että olemme joutuneet nostamaan kunnallisveroastetta. Päivitetty kuntastrategia on toivoa herättävä varsinkin muutetun asuntotuotantomuodon osalta, jossa pääpaino on siirtynyt enemmän omakotitalotuotantoon. Tämäkin entisestään kasvattaa kunnan verotuloja pidemmällä tähtäimellä.

Huolestuttavana seikkana pidämme vuorostaan KeNi-radan yli-innokasta kehittämistä ja käytettyjen ja arvostettujen virkistysalueiden tuhoamista. Lähikunnista löytyy myös esimerkkejä, ettei raideliikenne tuo pelkästään hyvää mukanaan.

Kunnille on sote-uudistuksen myötä jäämässä suuri vastuu kaikesta terveyteen liittyvästä ennaltaehkäisevästä toiminnasta. Maksuttomat lähiliikuntamahdollisuudet ovat yksi tärkeimmistä terveydenedistäjistä. Nyt olemme vastoin kuntalaisten tahtoa tuhoamassa aluetta, joka on antanut paikallisväestölle niin paljon vuosien varrella nimenomaan hyvinvoinnin ja terveyden näkökulmasta. Alue joka toimii merkittävänä vetovoimatekijänä koko Nikkilälle.

Nikkilän osalta jo aikaisemmin tehdyt kaavapäätökset mahdollistavat alueen kasvua yli tuhannella henkilöllä, joten välitöntä tarvetta uusille alueille ei näin ollen ole.

Yhteiskunnan ja alueiden kehittämisen kannalta merkittävässä asioissa tulee edetä kestävästä kehityksen edellyttämällä tavalla ja kuntalaisia kuunnellen.

Nikkilän nykyalueiden kehittäminen on lisääntynyt ja tätä kehitystyötä tulee mielestämme jatkaa.

Sipoon lokaation ollessa mitä mainion meidän tulisi entisestään kaavoittaa alueita pienteollisuudelle. Luoda paremmat toimintamahdollisuudet start-upeille ja pk-yrityksille. Ja nämä osaltaan lisääisivät työllisyyttä ja verokertymää.

Muutenkin kaikki sekä teollisuus- että omakotiorakentamisen prosessit tulisi tehdä joustavammiksi, samalla helpottaa ja nopeuttaa hakuprosesseja. Tätä työtä yritämme parhaan mukaan edistää.

Tässä samassa yhteydessä haluan kiittää kollegoita hyvästä yhteistyöstä. Pitäkäämme mielessä kuntamme ainutlaatuinen asema ja luonto. Vaalikaamme niitä arvoja, jotka ovat sipoolaisille tärkeitä ja kuunnelkaamme jatkossa entistä enemmän kuntalaisten arvoja ja toiveita.

Näillä sanoilla Liike Nyt Rörelse Nu önskar alla en trevlig sommar.

Keskustan valtuustoryhmän ryhmäpuheenvuoro – Centerns fullmäktigegrupps gruppanförande, Rauno Vanhanen

Sipoon kunta on taloudenpidossa onnistunut kokonaisuutena hyvin viime vuonna ja odotuksia selvästi paremmin, kun mm verokertymä ylitti ennakoitun määrän selkeästi.

Hyvästä viime vuoden tuloksesta huolimatta on edessä kuitenkin uhkia, joihin pitää varautua jotta kunnan talouden tilanne saadaan pidettyä hallinnassa ja tasapainossa. Merkittävin seikka tässä on kunnan velkaantuneisuus, joka on tällä hetkellä suurta ja nopeaa ja ylittää useilla mittareilla kuntien keskiarvot. Huoli korostuu muun ohella sen johdosta, että korkotasoa tulee varmuudella nousemaan samoin kuin siksi että sote-uudistuksen myötä kunnan verotulot tulevat pieneneväksi.

Tarkastuslautakunta toteaa kertomuksessaan, että kasvavan kunnan lainat on otettu investointeihin ja tämän takia strategian mukaisella kasvu-uralla on pysyttävä. Tämä on sinänsä ymmärrettävä linjaus: investointeja on tehty kasvavaa asukasmäärää silmällä pitäen joten kuntaan on myös saatava veroja maksavia uusia asukkaita. Tästä ei kuitenkaan saa tulla itseään ruokkivaa jatkuvaa kierrettä. Kasvamiselle pitää asettaa myös rajaa ja investointeja on hidastettava.

Toinen seikka, johon haluamme kiinnittää huomion, on tarkastuslautakunnan oikeaan osuuteen toteutus siitä, että Sipoossa monipuolisen rakentamisen tasapaino ei ole toteutunut. Tämä koskee siis nimenomaan asumiskaavaoitoa ja asuntojen rakentamista. Niinpä tarkastuslautakunta katsoo raportissaan, että vastaisuudessa uusien rakennettavien omakotitalojen määrää tulisi seurata tunnusluvuissa. Tämä on tärkeää kunnan uuteen strategiaan kirjatun asuntorakentamisen tavoitteen kannalta.

Kolmantena asiana kiinnitän huomion vielä arviointikertomuksen loppupäässä olevaan tarkastuslautakunnan tärkeään ja aiheelliseen muistutukseen viranhaltijoiden suuresta vastuusta huolehtia kaikista kunnan rakennuksista hyvillä ennaltaehkäisevillä ohjeistuksilla/tarkastuksilla. Tämä muistutus antaa myös aiheen ottaa vakavaan harkintaan sen, miten on vastaisuudessa syytä menetellä kunnan tarvitsemien toimitilojen hankkimisessa. On otettava pohdittavaksi vaihtoehto, että kunta ei itse rakenna omaan omistukseensa tiloja vaan siirrytään järjestelyyn, jossa yksityinen taho omistaa ja pitää omalla taloudellisella vastuullaan kunnossa tilat, jotka kunta vuokraa käyttöönsä.